

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izkušja vsak četrtek in večja s poštnino vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četr leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge invenavtriske dežele 8 K. Tukor hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravljenstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnila do odpovedi. — Odje "Kataloška tiskovnost" društva dobivača list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravljenstvo Koroska cesta štev. 5, sprejetje naročnino, inserati in reklamacije.

Za knjizice se plačuje od enostopne pedijarde za enkrat 48 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku "Male novizanke" stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprtje reklamacije so poštne proste.

Avstrijsko vprašanje.

Avstrija ni vprašanje v tem smislu, ali naj obstoji ali pa naj preneha. Država, za katero so se njeni sinovi iz vseh narodov borili tako junaško in tako dajno, je pred vsem svetom dokazala svojo pravico do obstanka v krogu drugih evropskih držav. Kri je življenje, in če se življenje daruje za državo, je s tem najboljše, najočitnejše in najizdatnejše izpričano pravo do obstanka in napredka te države. Kri pa je sto- in tisočkrat več vredna kot vsa poplava črnila, ki se razlije in razmaže po papirju v sovražnih državah in zlasti na Italijanskem. Avstrija kot država za nas ni nobeno vprašanje.

Pač pa je vprašanje, kako naj bo ta država na znotraj urejena. To razumevamo mi in to se tudi razumeva v nepristranskih deželah in tudi pri količkih poštenih sovražnikih pod avstrijskim vprašanjem. To vprašanje je vsled položaja države ob tako važni prometni točki, kakor je Donava in njeni raznoimeni pritoki, in zlasti ob Jadranskem morju in vsled mnogoštevnih narodnosti, ki prebivajo na ozemljju te države, med prvimi evropskimi vprašanji. Rešiti se torej to vprašanje mora, to zahteva dobrobit in mirni razvoj ne samo naše države, marveč vse Evrope.

Kakšno stališče zavzemajo avstrijski Slovani napram rešitvi tega vprašanja, je znano. Slovanska zahteva je ta: Avstrija se naj na podlagi pravice o samoodločbi posameznih narodov preustroji v zvezno državo, obstoječo iz svobodnih in neodvisnih narodnih držav. Ozemlje, na katerem prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbci, naj tvori jugoslovansko državo v okvirju skupne avstrijske države.

To slovansko stališče so sprejeli nemški socialni demokrati na svojem zborovanju v Zellu na Solnograškem dne 18. avgusta. Tamkaj so bili zbrani odbojanci nemške socialne demokracije iz Stajerske, Koroške, Tirolske, Solnograške in Gornje-Avstrijske. Brez pridržka so se socialno-demokrati zastopniki izjavili, naj se Avstrija preustroji v zvezo svobodnih, samoupravnih, narodnih držav.

Za nemškonacionalna ušesa je beseda o Avstriji kot zvezni državi dugo časa bila gnušuba in ostudnost. Ob začetku vojne je nemškonacionalna družba zadajvala zoper Slovane. Kmalu nato so nemški nacionalci predložili svoje zahteve, naj se v Avstriji upoštevajo nemški državni jezik in naj se sploh vse javno življenje ponemči. Komaj nekaj tednov je preteklo od tega, da se je na nemških Volkstagih tulila v svet

vsenemška zahteva. Ali nemška Avstrija, ali pa sploh nobene Avstrije!“

V zadnjem času pa so se zlasti pod vtisom vojnih dogodkov na zapadni fronti tudi nemškonacionalna ušesa začela navajati na te, prej jim tako zoperne glasove. Stara graška nemškonacionalna zagrizenka "Tagespost" piše (27. avgusta): "Misel zvezne države, ločene po narodnostih, se je siloma potisnila v ospredje. Prevara je, če bi se to hotelo prezreti. Zborovanje nemških socialnih demokratov v Zellu, ki so zapustili brnski avtonomijski program ter so z razvitimi zastavami prestopili v tabor zvezne države, je očviden dokaz za to. Da se je to moglo zgrediti komaj en mesec potem, ko je dr. pl. Seidler napovedal nemški vladni način, je dokaz za to, da se je v krogih, kjer padajo odločitve, izvršila spremembna naziranja."

Ali pa se je že tudi pri nemških nacionalnih izvršila ona potrebna in temeljita spremembna naziranja od vsenemške zagrizenosti do pravega, vsem narodom pravičnega avstrijskega mišljenja? Zaribog se ne. "Tagespost" piše: "Ce se hoče, se lahko govori o hravski državi, ki zadeva Ogrsko, s katero tudi Nemci soglašajo, nikoli pa ne o jugoslovanski državi, v kateri bi bili tudi Slovenci in katera bi Trst ločila od Srednje Evrope in vseh njenih narodov. Tu kaj se tudi za one, ki se jim dozdeva zvezna država kot možnost, preneha vsaka razprava."

Nemški nacionalci se torej niso na tem stališču, da bi razaravljali o tem, ali se naj tudi Jugoslovani v tej državni polovici, Slovencem in Hrvatom-Srbom, bivajočim v Avstriji, prizna svetovno načelo o pravici samoodločbe in lastna, samostojna, neodvisna narodna državnost. Razvoj dogodkov bo torej moral iti naprej in doseči tisto obliko in višino, ki bo vsenemške zagrizence prisilila do tega stališča. Drugače se avstrijsko vprašanje ne da zadovoljivo in blagonsko rešiti ne za Avstrijo in tudi ne za vso Evropo.

Nemcev ne potrebujemo!

V Stevilki 226 z dne 19. avgusta piše graški nemškoliberálni list "Tagespost" v svoji bahavi maniri, da brez volje Nemcev ne more postati nobena jugoslovanska država. Na ta način bi trebalo privoljenja Nemcev, da dobimo svojo državo ali povedano z drugimi besedami, da sprejeti bi jo mogli iz njih rok po njih milosti. No, to bi bila lepa Jugoslavija,

dem za plugom, kakor je treba in pazila na vola, da mu ne bo sile. Močna sem in zdrava dovolj; in bom že skrbela, da boš, ko se vrneš, vse našel tako, kakor zapuščaš pri slovesu."

"Vse?" — ponovni mladenič ter ji pogleda globoko v oči. "Vse?"

"Da, vse — in na žegnanje tudi ne pojdem, dokler boš ti od doma, ker brez tebe nimam drugega, kot žalost. A to ti povem — tako ne smeš delati, kot govoriti grdi kovač, da bi popival in se pečal z dekleči. Ako jaz to zvem, potem bom kmalu na pokopališču."

Ta hip Karel's težko roko udari Janeza po ramu ter za Šalo zapoje z žalostnim glasom:

"Od tebe, predraga, zdaj jemljam slovo,

Na vojsko gremo in nazaj nas ne bo!"

Dekle zarudi od sramu. Janez je opazil njen zadrgo; ni mu bilo, da bi na tovariševe šale odgovarjal z malomarnimi besedami ter ga prikel pod pazduho, da prestaja skupaj proti vasi.

Slednjč pridejo do vasi. Pred „krono“ so stali že trije fantje s skrinjicami na hrbtni; čakali so Janeza in Karla.

Vsi so se poslovili od staršev in prijateljev. Le Katrica ni poljubila nikogar; a iz skrivnega pogleda, s katerim so se ujele njiju oči, ko mu je dala tisti kruh, so govorila ganljive besede.

Novinci odidejo proti mestu.

Brez joka je Katrica zapustila vas. Za smrekovim gozdom pa ji je srce postal že prepolno. S predpasnikom pred očmi se je vrnila h koči, kjer bo vse prazno, ako spomin ne bo polnil praznote, ki je nastala po odhodu sina in ženina.

III.

Jasnega dne avgusta meseca je Katrica vesela odhajala iz vasi proti domu. Iz obrazu, ki ga je krasil sladak usmev, je odsevala dobra volja in prijetna

katero bi nam podarili Nemci. Se prav lepo zahvaljujemo!

Mi Jugoslovani izrecno in odločno povdajamo, da od Nemcev nič ne potrebujemo in tudi nič ne vzamemo. Mi smo sami zmožni ustvariti si svojo državo in jo urediti, kakor nam ljubo in draga. Mi in naš cesar! Nemci nam tudi nimačo kaj dati, ker to, kar zahtevamo, je itak naše, več pa ne potrebujemo in tudi nočemo.

Zato je čisto pametno od radikalizirane jugoslovanske politike, da popolnoma prezira nemško vmešavanje in njih spletke.

Pod katerimi pogoji bi sklenil četverosporazum mir.

Zadnji čas državniki in časopisje zopet malo več govorijo o miru. V Nemčiji je razpoloženje zoper mir znatno poleglo. Radi položaja, v katerem se nahaja nemška armada na francoskem bojišču, so vsemi nemški vojni hujskači izgubili mnogo svojega upanja, da prodrejo s svojim "zmagovitim mirom." Državni tajnik za naselbinske zadeve dr. Solf je pred nekaj dnevi izjavil, da nimajo vsenemci nobenega vpliva na vladu in da Nemčija Belgije ne namejava obdržati za se. Glede brest-litovskega miru je izjavil ta nemški državnik, da je le začasnega značaja, da torej brest-litovska pogodba Nemčiji samo služi kot sredstvo, da na podlagi narodnosti ustanovi nekaj takorečenih neodvisnih držav, ki bodo kaj pada po-maknjene pod nemško nadoblašč.

Dr. Solfu odgovarjajo sedaj angleški in ameriški državniki. Angleški minister lord Robert Cecil je izjavil, da je vse, kar Nemci govorijo o miru, neodvisno. Nemci so postali nekoliko bolj spravljivi zavoljo dogodkov na francoski fronti. Cecil je povdari: "Jaz sem straten bojevnik za mir, a sem prepričan, da tega ni mogoče doseči brez zmage in ne da bi Nemčija priznala svojega poraza." Torej so Angleži trdnno prepričani, da bo Nemčija izgubila to vino in da bodo sovražniki narekovali — Nemčiji mir.

Kako si Amerikanci predstavljajo mirovne pogoje, je razvidno iz izjave, ki jo je podal severoameriški državnik Lodge v seji odbora za zunanje zadeve. Rekel je: "Nemčija bi morala popolnoma izpraznit Belgijo in jo vrniti nazaj, brezpogojno izročiti Alzaci in Loreno Franciji. Austria bi morala izročiti Italiji pokrajine z italijskim prebivalstvom,

LISTER.

Vojaški novinec

Belgijska povest.

Spisal Henrik Konjanc; preložil za "Slow. Gospodarja" Kl. B.

(Dalej.)

Deklica dvigne k njemu velike modre oči in ga pogleda z dolgim, bolestnim pogledom, ki mu prešine dušo kot zarez ter mu sreči napolni z nepoznano blaženostjo.

Omoten obstane; kako se je zgodilo, ne ve, a njegove vroče ustnice so se dotaknile čela dekletovega. Kot prestrašen se umakne in se oklene hrasta. Tu pred njim žari lice čekletovo v ognju devištva in sreče; roko položi na srce, ki mu bije, da bi skoraj počilo v prshil — a vendar, nepopisan smehljaj se mu razliva čez obraz, oči mu plamene v možatem ognju, ponosno in odporno dvigne glavo, kot bi ga bil en sam pogled izvoljenke navdal z močjo in pogumom — velikana.

Za gozdicem pa se oglesi znan glas; bliža se nekdo, ki poje veselo pesem . . .

To je Patačov Karel, ki mora tudi postati vojak ter koraka proti vasi.

Katrica si prizadeva na vso moč, da bi skrila svojo osurenost. To iznenajdenje jo vzbudi iz nerazumljivega sanjanja; naglo pogleda prijatelja ter ga simili, naj gre proč, da ga Karel ne doide in tuje oko ne spozna, kaj se je bilo zgodilo v njih dušah.

A Karel je pospeljal korak, da doide sopotnika. Katrica to opazi ter veli naglo:

"Janez, ko boš ti proč, bom že jaz skrbela tudi za tvojo mater, starega očeta in bračeca. Hodila bo-

naglica. Lahni so bili njeni koraki v prašnem pesku na cesti in včasih je zamrmrala kako nerazumljivo besedo, kot bi govorila sama s sabo.

V eni roki je držala dva velika lista papirja, v drugi urezano pero in stekleničico žrnila, katerega ji je bil podal cerkovnik.

Sestoma jo je srečala lepa Nežika opankarjeva, ki je pojoč z zvežnjem detelje na glavi prišla s polja ter ustavila prijateljico z vprašanjem:

"He, Katrica, kam pa hitiš s papirjem? Zakaj taka naglica, saj ne gori? — Govori, kaj pa kaj vaš Janez?"

"Naš Janez?" odgovori Katrica. "Sam Bog vedi Nežika. Odkar je zdoma, nam je sporočil samo le trikrat, da je zdrav. Pol leta je že, odkar je njegov tovariš v gostilni "pri kroni" oddal sporočilo od njega. Težavno je pa vendarle, ker je silno daleč in k nam ne prihajajo od tam znanci vsak dan."

"Ali ne more pisati?"

"Znal je nekdaj; ko sva bila majhna in sva še skupaj k cerkovniku hodila v šolo, je enkrat dobil darilo za pisanje. Med tem je pa menda vse pozabil, kakor jaz."

"Kaj pa boš s papirjem?"

"Veš, Nežika, pred dvema mesecema sem svojo pisno knjigo zopet vzela iz miznice in se učila znova. Ždaj bom videla, ako spravim skupaj pismo. Ne vem, če pojde; ali si ti že katerikrat pisala pismo?"

"Ne, a več sem jih že slišala brati; moj bratec Andrej, ki biva v bližnjem mestu, nam piše skoro vsak mesec."

"Kaj je pravzaprav tako pismo? Kaj je zapisano v njem? Ali je tako, kakor bi kdo s kom sam govoril?"

"Kaj se, Katrica! Ta bi bila pa lepa! Pisati se mora samo prijetne in lepe besede, tako, da jih ko maj razumeš."

Dalje prihodnji.

načalje se zahteva varnost Grčije, neodvisnost Romunije, Srbije, Poljske in Slovanov, neodvisnost Rusije, kateri bi se morala vrnila vsa ozemlja, odvzeta je v brest-litovskem miru, Carigrad mora postati prosti pristanišče, in Palestina bi ne smela priti zopet pod turško oblast. Najvažnejši vseh mirovnih pogodb je pa je, da morajo dobiti Jugoslovani in Čehoslovaki samostojni državi, ki bi naj v zvezi s Poljsko ovirali prodiranje Nemcev proti vzhodu."

Španija proti Nemčiji.

Podmorska vojna je razburila tudi Španijo, ki je dosedaj bila strogo nepristranska ter so jo celo že prištevali med tiste države, ki so bolj na strani Nemčije. Ker pa nemški podmorski čolni ne potapljamjo samo francoskih, angleških, ameriških in drugih četverosporazumovih parnikov, temveč sploh vse nemške ladje, je postala tudi Španija nevoljna in je odločeno ugovarjala proti nastopu nemških P-čolnov napram španskim ladjam. Španija je zagrozila, da bo v slučaju, da se kaj takega ponovi, nadomestila potopljeni ladji iz števila onih nemških ladij, ki ležijo že od začetka vojne v španskih pristaniščih. In te ladje je baje okoli 80. Nemčija je ugovarjala proti španski noti in izjavila, da odklanja vsak tak vpliv glede podmorskega boja. Ko pa Španija le ni hotela odnehati, je Nemčija izjavila, da bo do nemški P-čolni odslej napram španskim ladjam postopali kolikor mogoče prizanesljivo. Spor pa še kljub temu ni poravnani, kar priča, da španski kralj dne 23. avgusta ni maral sprejeti nemškega poslanika, ki je prosil za sprejem. Četverosporazum dela s polno paro, da bi pridobil Španijo na stran sovražnikov Nemčije.

Novejsa poročila pravijo, da se je Nemčija popolnoma udala španskim zahtevam, in sicer gotovo iz bojazni, da bi utegnila tudi Španija začeti sovražno nastopati zoper Nemčijo. V španskem ministrskem svetu, dne 21. avgusta se je sestavila spomenica na nemško vlado. Ugotovilo se je, da so nemški P-čolni potopili že 20% španskih trgovskih ladij in da grozi Španiji velika gospodarska škoda če bo potapljanje ladij tako zelo rastlo. Ministrski svet zadnjikrat prijateljski opozarja nemško vlado, da naj P-čolni opustijo potapljanje španskih ladij, ker bo sicer izvajala Španija posledice in bo predvsem nadomestila svoje potopljene ladje z nemškimi, ki ležijo v španskih pristaniščih. Nemška vlada je, kakor se neuradno poroča, brezpogojno sprejela vse španske zahteve in je celo sama ponudila Španiji v uporabo svoje ladje v španskih lukah kot odškodnino za potopljene ladje. Za sedaj se je še torej spor med Nemčijo in Španijo poravnal. Ker pa so angleško francoski agenti v Španiji neprestano na delu, da bi nahujškali špansko ljudstvo in merodajne kroge proti Nemčiji, še ni popolnoma izključeno, da bo zopet prišlo do kakega spora med Španijo in Nemčijo. Španija ima 20 milijonov prebivalcev in je največja izmed držav, ki so v vojni ohranile svojo nepristranost.

Prerokovanje o koncu vojske.

Francoski ministrski predsednik Clemenceau je zadnji petek pred svojim odhodom na fronto izjavil: »Vojska bo končana, se predno se bo začelo novo leto!« — Dosedanja vojna prerokovanja enake vrste se še niso uresničila. Tako bo menda tudi tokrat. Francoski ministrski predsednik namreč upa, da bo francosko-angleško-ameriška armada do novega leta 1919 Nemce popolnoma premagala.

Francosko bojišče.

Na celi 120 km dolgi fronti vzhodno od Arrasa med reko Scarpo notri do reke Aisne vzhodno od Soissons se nadaljuje ofenziva četverosporazumovih armad. Nemci se umikajo na celi črti, tako ob reki Scarpi, osobito pa ob obeh straneh mesta Bapaume južnovesno od Arrasa, kjer je težišče bojev, in končno med rekama Somme in Oise ter ob obeh straneh reke Avre. Cela vrsta važnih postojank kot Martinpuich, Bazentine, Montaubau, Fresnois in St. Mard je prišlo v oblast Francozov in Angležev. Velikanske bitke se udeležuje tudi 32 z vsem potrebnim popolnoma opremljenih ameriških divizij.

Italijansko bojišče.

Razven živahnih artilerijskih bojev in spopadov prednjih straž nobenih važnejših dogodkov. Sevražna letala so ponovno metala bombe na južnotirolski mesti Bolzan in Gries. Bombe so usmrtili in ranili več cesov.

Albansko bojišče.

Na albanskem bojišču živahno gibanje. Naše cete so zasedle važni postojanki mesti Berat in Fieri severovzhodno od Valone, več postojank v dolini reke Tomorica ter pritiskajo Italijane vedno dalje nazaj proti Valoni. Našim albanskim četam poveljuje general Pflanzer Baltin.

Razne politične vesti.

O Jugoslaviji in o zahtevah Jugoslovanov piše in razpravlja sedaj ves svet. Veliki svetovni lisi, ki poprej niso nikdar omenili besede Jugoslovan, se sedaj dan za dnem pečajo z jugoslovenskim vprašanjem, ki je naenkrat postal svetovno vprašanje. Jugoslovensko-česko-poljska posvetovanja v Ljubljani so vzbudila vseslošno zanimanje. Vsi narodi na svetu (celo Italijani) priznavajo opravičenost naših zahtev po naši svobodi in samostojnosti. Le zagrizevi Nemci in njih bratevi Madžari so zoper nas. A to nas ne napravlja malodrušne. Na vesenemške in madžarske zagrizevence se nihče ne bo oziral.

Raidi tega, Jugosloveni, glavo po koncu! Blizu se naše odrešenje!

Spodnještajerski socialni demokrati za jugoslovensko deklaracijo. V Gaberju pri Celju se je dne 25. avgusta vršilo krajevno posvetovanje sodrugov in sošoštirjev iz Celja, Gaberja in Teharj, ter deželnega zborovanja slovenskoštajerskih socialdemokratičnih organizacij. Krajevne zborovanja, ki se je vršilo dopoldne, se je udeležilo okoli 120. popoldanskega posvetovanja slovenskoštajerskih organizacij pa 156 zastopnikov iz 26 spodnještajerskih industrijskih krajev. Poleg raznih stranknih zadev je zbor razpravljal tudi o naših narodnih zahtevah. V predsedstvu so bili izvoljeni: Potes iz Stor, Siter iz Trbovlje, Saleznik iz Velenja in Gorjanc iz Celja, zapisnikarjem: Pohar iz Zidanega mosta, Malovrh iz Hrastnika, Mlinar iz Celja in Čretnik iz Grobelnega. Sprejel je resolucijo za skorajšen splošen mir na podlagi samoodločbe narodov in za uvedbo splošne in enake volilne pravice za deželni zbor in podobne zastope. Odpravijo se naj vse predpravice posedujočih razredov. Slovensko delavstvo se izjavlja za deklaracijo jugoslovenskih poslanstev z dne 30. maja 1917. Slovensko delavstvo je eno z vsem slovenskim narodom v želji po združitvi našega troimenega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov v lastno demokratično državo. — Sklenilo se je, da se v vsaki občini, kjer le prebiva 5–10 sodrugov, ustanovi krajevna organizacija jugoslovenske soc.-dem. stranke, ki uvede strankin davek po 70 v na mesec, katerega mora plačevati vsak strankin pripadnik. V odbor deželne organizacije, ki ima svoj sedež v Trbovljah, so se izvolili sodruži: Siter, Ule, Majdič, Tratnik (vsi v Trbovljah), Malovrh iz Hrastnika, Pečnik iz Zidanega mosta in Orosel iz Celja. Nadzorstvo vodita Valenček (Velenje) in Danko (Rajhenburg). Namestnika sta Grmadnik iz Celja in Potes iz Stor. Govorili so sodruži Siter, Kristan, Petajan, Saleznik, Čobal, Malovrh, J. Čretnik in Brezovšek. Ustanovilo se bo za Slovenski Stajer posebno soc.-dem. politično društvo, ki bo sklicevalo shode. Krajevne organizacije socialdemokratične stranke na Slovenskem Stajerskem se bodo naslanjale kot slovenske organizacije na slovensko politično središče jugoslovenske socialne demokracije v Ljubljani in ne več na nemški Gračec. Sodruži sklenili, da bodo s posebno vmeno širili svoje časopisje.

Nemška socialna demokracija za samoodločbo avstrijskih narodov. Dne 18. avgusta se je vršilo v mestu Zell na Solnogaškem zborovanje odpolancev nemške socialne demokracije iz avstrijskih alpskih dežel, katero je sklical voditelj štajerskih nemških socialnih demokratov, poslanec Resel. Po daljši in temeljiti razpravi je bila sklenjena sledeča resolucija: Vsak avstrijski narod ima pravico, da odločuje prosti in samostojno o svojih narodnih zadevah. Ta pravica samoodločbe gre tako daleč, da si sme osnovati vsak narod svojo posebno državo. Avstrija mora postati zveza svobodnih in enakopravnih držav in v tem okviru naj se reši tudi jugoslovensko vprašanje. — Zastopniki nemškega delavstva so se tokrat prvič jasno in odločno postavili na stran avstrijskih slovanskih narodov. S tem sklepom bodo morale računati nemške meščanske stranke in tudi vlada. Ta izjava nemških socialnih demokratov je skrajno neprijetno dirnila nemške nacionalce, ki jo ali kratko malo zamolčujejo, ali jo pa samo na kratko omenjajo, ker jim je pač silno neprijetna. Toda sčasoma se bodo že morali privaditi takim, čeprav jim skrajno nevšečim izjavam!

Nemška ljubezen do bližnjega. Nemški Kočevlji so zagrizeni nasprotniki jugoslovenskega gibanja. Njih strupeno nasprotovanje je že tako veliko, da niso hoteli dati svojih otrok birmati slovenskemu škofu. K temu so jih baje prigovarjali nemški luhovniki. Kočevski nemški kmetje pa so postali tako zagrizeni, da ne dajo nobenemu Slovencu ne trhok. S tem hočejo onemogočiti Slovencem, ki so načavljeni na Kočevskem, da bi ostali na svojih dosenjih krajev. Kako vse drugače postopajo Slovenci z Nemci, ki pridejo z nahrbtniki v njih hiše. Od tistih odtrgajo in jim dajo živila. Slovenci dajo Nemcem feh.

Delavnike bodo sklicane v začetku septembra. Predsednik prslal Hansen je že oglasil, da pripravi vse potrebno. — Sklicanje delavnic v zvezni se je potekalo zavetja, kar je dan

ozioro na zunanjji politični položaj delegacijsko zasedanje važnejše nego pa zasedanje drž. zbor.

Strossmayerjev naslednik — Madžar? Hrvatski listi poročajo, da je zelo verjetno, da bo za škofa v Diakovem imenovan kaloski posvečeni škof dr. Horvath, Madžar, ki sedaj potuje po Bosni in Hercegovini, da bi se navadil kake besedice hrvatskega jezika. Vest, da bi zasedel stolico velikega hrvatskega biskupa Strossmayerja Madžar, se nam zdi tako gorostasna, da je nikakor ne moremo verjeti.

Cesar Karel v Draždanh. Cesar Karel in cesarica Zita sta se dne 26. avgusta odpeljala z obilnim spremstvom na obisk k saškemu kralju v Draždane, kjer sta ostala en dan. Cesar je ob tej priliki imenoval saškega kralja za imenitelja koroško solnogaškega pešpolka št. 107. Saški kralj Friderik Avgust je stric našega cesarja.

Zmešnjave v Rusiji. Po poročilih ki prihajajo iz Moske in Berolina, zmagujejo v Rusiji zopet sovjete (sedanje ruske vlade) čete. Čehoslovaki so bili na več krajih poraženi. V Petrogradu je izbruhnil dne 15. avgusta protispor bele garde (meščanska organizacija proti boljševikom). S prvo se je posrečilo belogradistom premagati nasprotnike in zaseseti nekaj važnih mest. Konečno pa so vendar bili premagani. — V ozemlju pri Vladivostiku prodirajo japonske, pri Arhangelsku pa ameriške čete, ki hitijo na pomoč Čehoslovakom. — Boljševiki so umorili tudi carjeviča. Carica s hčerkami bo vsled papeževega posredovanja spuščena na svobodo.

Carjevič umorjen? Nekemu ruskemu knezu se je te dni posrečilo zapustiti Rusijo in pobegniti na Angleško. Knez je pripovedoval, da so russki socijalni revolucionarji kmalu potem, ko so ustrelili bivšega carja Nikolaja, umorili še tudi njegovega sina — ruskega carjeviča. Uradno še pa ta vest dosedaj ni potrjena.

Stotnik Wolfgang, ki je dal ustreliti desetnika Tuška in je bil nedavno obtulen umora in potem oproščen, je bil pred kratkim dodeljen avstrijskemu prehranjevalnemu ministru.

Cene za hmelj.

Žalec, 23. avg. 1918. Državna poslovalnica za hmelj v Žalecu na Českem je sporazumno s c. kr. poljedelskim in finančnim ministrstvom določila za letošnji hmelj sledeče, najniže (valorizirane) cene za hmelj in sicer za 100 kg: prima: 962–1000 K, srednji: 932–960 K, slabejši: 900–930 K. Zelo slabo blago pri teh cenah ne pride v poštev. Kdor bi zgoraj označeni hmelj kupoval pod navedenimi cenami, tistega je treba javiti hmeljarskemu društvu, kateremu je izročena nadzorovalna pravica za ves okoliš. Vodstvo južnoštajerskega hmeljarškega društva.

Slovenska kmetijska šola.

Ravnateljstvo slovenske deželne kmetijske šole v St. Juriju ob južni žel. razglaša: Desetmesečni tečaj za učence na deželni kmetijski šoli v St. Juriju ob južni žel. bo od začetka meseca novembra t. l. do konca meseca avgusta 1919.

V tega se sprejme do 24 učencev, med temi 10 brezplačno; drugi plačajo 400 K za celi tečaj v dve polletnih obrokih naprej za poduk, hrano, stanovanje in pranje. Nekateri okrajni zastopi ter denarni zavodi dovolijo na prošnjo slednjim tudi znatno podporo. Za fante iz fare Sv. Lovrenc v Slov. gor. obstoji posebna ustanova od neimenovanega pokrovitelja zavoda. Sprejemati se smejo edino-le štajerski rojaki, najmanj 16 let starci, z vsaj z uspehom dovršeno ljudskošolsko izobrazbo. Posebno se ozira na potrebo domačih kmetij. Lastnoročno pisane prošnje za sprejem sprejema podpisano ravnateljstvo najkasneje do dne 1. oktobra t. l. Prošnjam se naj priloži: krstni list, domovnica, šolsko spričevalo (čl. ustnica), potem zdravniško spričevalo glede telesne sposobnosti, in spričevalo o hravnosti. Kdor hoče na lastne stroške vstopiti, naj to opomni v prošnji, sicer naj predloži tudi spričevalo o premoženskih razmerah.

Tedenske novice.

25letnico župnikovanja slavi letos vlč. g. Jak. Očgerl, župnik pri Sv. Andražu v Slov. gor. Ljubomilega g. župnika sta imenovali ob tej priliki občini Sv. Andraž in Smolinci za svojega častnega občana v znak velikih zaslug, ki si jih je pridobil jubilant za blagor svojih župljanov. Jubilantu in častnemu občanu iskreno čestitamo!

Odlikovan vojni kurat. Vojni kurat 26. strelskega polka č. g. IV. Mlakar je bil odlikovan z duhovniškim zasluznim križem 2. razreda na belordečem traku z meči.

Duhovniške vesti. Č. g. Alojzij Šlik, kaplan pri Sv. Andražu v Slov. gor. je premeščen k Mali Nedelji; za kaplana k Sv. Andražu v Slov. gor. pa pride novomašnik č. g. Alojzij Sunčič.

Duhovne naje za žene. Reci Sv. Jožetom nad Cemom Božjo zopet duhovna naje za žene. Začetek v po-

nedeljek, dne 2. septembra, zvečer ob šestih. Sklep v petek, dne 6. septembra, zjutraj. Prav važne in priporočljive so v teh časih duhovne vaje za ženstvo. Vsak naj prinese živež seboj. — Predstojništvo.

Mladeniško slavje v St. Ilju. Dne 8. septembra se bo v St. Ilju v Slov. gor. blagoslovila zastava mlađeniške Marijine družbe. Slavnost bo združena s sestankom mlađeniških Marijinih družb iz celih Slov. gor. Mlađeniči, pridite dne 8. septembra v obmejni St. Ilj!

C. kr. državna gimnazija v Mariboru išče za prihodnje šolsko leto dveh suplentov s polnoštevilnimi urami, v prvi vrsti za jezikoslovne, a tudi za druge predmete. Priglasiti se je čim preje, pismeno ali ustmeno, pri gimnazijskem ravnatelju v Mariboru.

Pisarna S. K. Z. in Poslovalnice slovenskih Štajerskih poslancev bo zaključila prihodnjo soboto prvo četrletje svojega poslovanja. V tem času je poslovalnica odgovorila na več kot 800 pismenih vprašanj, posredovala pri raznih oblastnjah v več kot 800 slučajih in vložila preko 250 vlog na razne oblastnije. V pisarni se je zglašilo preko 500 strank za razna pojasnila. Te številke dokazujojo najjasnejše, kako potrebna je bila ta ustanova. V ogromni večini slučajev, v katerih se stranke obražajo na pisarno, se gre za vojaške dopuste in oproščenja ter za podpore. Potem se obražajo stranke na pisarno v zadetki rekvizicij, v davčnih zadevah itd. Gotovo je ni gospodarske panoge, da ne bi se bili ljudje obražali na pisarno za nasvet. Tako je ustanovljena s pisarno vez, ki spoja stalno ljudstvo in narodno vodstvo. Pisarna se nahaja v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nadstropje, levo.

Dijaki in dijakinje iz Slovenskih goric! Dne 8. septembra t. l. priredi mariborsko Dramatično društvo ob 3. uri popoldne pri Sv. Lenartu v Slov. gor. veliko narodno veselico. To je po dolgih, tužnih štirih letih prva prireditev med našim dobrim ljudstvom, ki ves ta čas ni imelo prilike, blažiti si srce ob lepi slovenski pesmi in uživati neprisiljeno slovensko veselje. Sedaj pa se mu nudi zopet taka prilika. Vaša narodna dolžnost pa je, agitirati za kar največ udeležbo pri tej veselicici! To je v teh časih zelo važno narodno-vzgojevalno delo. Učenja se mladina, pridi sama s svojim mladostnim veseljem in privedi kolikor mogoče naroda seboj!

Zakaj je sukanec tako drag? Ker dajajo sodišča navjalcem cen potuho! Mariborski trgovec Büdefeldt v Gospodski ulici je prodajal od Novega leta naprej špulo sukanca po 36 K, kakoršna je veljala v mirnih časih 24 v. Pri eni špuli sukanca je imel 4.50 K dobička. Obtožen je bil zaradi navijanja cen, pa slavno okrajno sodišče v Mariboru ga je oprostilo in okrožno sodišče je oprostilno sodbo potrdilo. V mirnih časih je imel pri špuli sukanca par vinarjev dobička, sedaj pa sme zasluziti pri eni špuli malodane ž K! Ali ima trgovec s prodajo sukanca sedaj več dela, kakor ga je imel pred štirimi leti? Ali njegovi stroški opravičujejo tako ogromni dobiček? Zakaj dajajo sodišča takemu očividnemu navijanju cen potuho? Le primerjajte s to oprostitvijo sode, ki jih je okrajno sodišče mariborsko uradno razglasilo v našem listu! Kaka ogromna razlika! Kje si, presojavljiva cen pri okrajnem glavarstvu, kje slavno državno pravdištvo, ki s tako paznim očesom zasledjujeta tudi najmanjšo draženje pri kmetu, ki se z neopravičenimi „zaslužki“ raznih trgovcev niti primerjati ne da? Saj se pri takih razmerah ničče več ne čudi, da se milijonarji po mestih množijo, kakor go bo po dežju.

Pozor pri nabiranju gob! Menda še v nobenem letu se ni prijetilo toliko slučajev zastrupljeni vsled zavživanja strupenih gob, kakor ravno letos, ko je vse povsod obilo gob. Med našim kmetskim prebivalstvom se sicer le redkodaj pripeti kak slučaj zastrupljenja vsled zavživanja strupenih gob, ker več razločevati zavžitne gobe od škodljivih, tem več slučajev se pa pripeti po večjih mestih, kot na Dunaju, ko je umrlo samo v enem tednu 21 oseb vsled zavživanja strupenih gob. Vsem cenjenim čitateljem pa priporočamo skrajno previšnost pri nabiranju, ozirkuhanju in zavživanju gob. Nekdo priporoča sledče priprosto sredstvo, kako razločevati strupene gobe od nestrupenih. Pri kuhanju gob vrzi v lonec mali košček čebule. Ako ostane čebula bele barve, je znamenje, da so gobe dobre, ako pa postane čebula modre barve, je zanesljivo znamenje, da so gobe strupene.

Na osepnicah (kozah) je zbolelo v ptujskem okraju več oseb, največ v Turskem Vrhu in v Hrušovcu. Dosedaj so umrle že 3 osebe na osepnicah.

Najvišje cene za vžigalice. Izšla je ministrska naredba, ki določa najvišje cene za vžigalice, in sicer za posamezno škatljico 10 v. Dosedaj je zeto primanjkovalo vžigalic, ker so jih zadrževali tovarnarji, veletrgovci in prekupci in čakali na najvišje cene. Prav gotovo bo sedaj naenkrat zadosti vžigalic, ker so jim določili tako neprimerno visoko ceno.

Nove poštne pristojbine. Kafir smo že kratko poročali, stopilo s 1. septembrom v veljavo nove pošne, brzovojne in telefonske pristojbine. Opozarjamо naše čitatelje, da se ravna po teh novih poštnih flločilih, da ne bo dobro trpeli gledo in imeli sitnosti in nprilike. Najvažnejša nova poštna flločila so: Za navadno pismo, kojega teža znaša do 20 g, bo s 1. septembrom znašala pristojbina 20 v (dosedaj 15 v); za vsakih nadaljnjih 20 g teže pa po 5 v. Dosejno (tudi od poštne uprave izbrana) 10 p (dosedaj 8 v) poštne flločnice s označbo 9 v bo do treba sv.

polniti z znamko po 2 v. Za tiskovine: V prometu v Avstriji nobene spremembe, v prometu z Ogrsko, Bosno-Hercegovino, Nemčijo in z vojnim poštami ter v prometu z zasedenim ozemljem do 50 g 5 v (dosedaj 3 v), čez 50 do 100 g 11 v (dosedaj 6 v) in nadalje za vsakih 50 g teže za 3 v več. Za poštne nakaznice do 50 K 25 v (dosedaj 20 v) in nadalje za vsakih 50 K po 5 v več. Za denarna pisma in za zavoje z označeno vrednostjo za vsakih 300 K po 10 v (dosedaj 5 v), za zavoje (pristojbina za težo) v Avstriji, v prometu z Ogrsko, Bosno-Hercegovino, kakor tudi z Nemčijo do 5 kg 1 K (dosedaj 60 in 80 v), od 5 do 10 kg K 2.20 (dosedaj 2 K), od 10–15 kg K 3.20 (dosedaj 3 K), od 15–20 kg K 4.20 (dosedaj 4 K). Zavoji za vojne pošte do 5 kg 1 K (dosedaj 80 v), v zasedena ozemlja do 5 kg 1 K (dosedaj 80 v), od 5–10 kg K 2.20 (dosedaj 2 K). Nadalje je določeno, da mora odpovedljatelj pri oddaji na pošto plačati vso pristojbino. Za eksprese pisma, eksprese denarna pisma in za eksprese nakaznice znaša pristojbina 60 vin. (dosedaj 30 v), za zavoje 1 K (dosedaj 50 v). Ce stanuje naslovljene od pošte delj kakor 1 km, znaša eksprese pristojbina 2 K (dosedaj K 1.50). Opozarjamо še enkrat naše čitatelje na ta določila, ki stopijo v veljavo s 1. septembrom, torej že v nekaterih dneh.

Nemški Gradčani proti našim sadjarjem. V graških listih čitamo, da namerava družba „Geos“, kateri je vlada poverila promet s sadjem, prepovedati, oziroma močno omejiti izdelovanje žganja iz sadja. Nadalje namerava ta družba nemškoštajerskih vojnih dobičkarjev tudi omejiti izdelovanje sadjevca. Prodaja in nakup sadjevca po zasebnikih pri kmetih bo ta nemška družba prepovedala. Nakupovanje in prodajo sadjevca bo imela v rokah posebne družbe. Za sadjevec nameravajo nastaviti zelo nizke cene. — Tako se pod zaščito namestnika Claryja pritska železno nemško roko na naše sadjarje. Židje, tovarnarji in vojni dobičkarji smejo vsak dan podraziti svoje blago, kakor jim milo in draga, na primer vžigalice.

Proti prevelikemu klanju živine. Odposlanci vseh kmetskih strank državnega zborja so se dne 23. avgusta oglasili v ministrstvih in so odločno zahtevali, naj se živine ne rekvirira kar tako slepo. Živina se naj kolikor mogoče ščiti, sicer grozi kmetskemu stanu velik polom. Vojaštvo in civilna uprava naj ščedita z živino. Zahtevali so, naj Ogrska za armado malo več prispeva. Vrh u tega se naj upeljejo tudi brezmesni tedni v Avstriji vsak mesec po enkrat.

Izlet k Sv. Arehu na Pohorje. Po vseh okoliških krajev vlada za to prireditev veliko zanimanje. Na odborovo prošnjo pride tudi g. dr. A. Medved ter daruje okoli 8. ure zjutraj v tamozni cerkvi svete mašo, pri kateri poje pevski zbor lepe mašne pesmi. Po sveti maši se prične zabava na prostem. Mešani zbor Dramatičnega društva v Mariboru zapoje tekom dneva svoje najlepše pesmi. Odhod domov se začne ob pol treh popoldan.

Nemška cesarica Viktorija Lujiza je nevarno obolela. Leži v gradu Wilhelmshöhe, kamor je dospel tudi nemški cesar Viljem. Zadnje dni se je cesarično stanje zelo poslabšalo.

**Slovenci, Slovenke,
darujte za Tiskovni dom!**

Dopisi.

Marijan. Zadnji smo poročali, kako je poulična sodržna navalila na voz s sadjem na Glavnem trgu. Ker se je kmetska hič, ki so ji hoteli oropati pri belem dnevu sadje, krepko branila pred napadi nemške sodržne in je s pomočjo nekaterih drugih oseb pregnala napadalec, se je spravila sedaj protestantsko-vsenemška „Marburgerca“ nad napadenko — Dasiravno je letos v okolici dovolj sadja, vendar ga vsakdo raže proda drugam, ker na mariborskem Glavnem trgu ni v nevarnosti samo sadje.

Leitersberg-Krčevine. Gospod Berničnik, nemški „oberlerar“, je zopet prav pridno na delu. Seveda: začetek šole je bližu. Hodi od hiše do hiše in se stavljata zapisniki novih šolarjev. To je seveda prav in v redu, to je njegova dolžnost in zato je plačan. Vprašamo pa, če je tudi zato posebej plačan, da izrablja te svoje obiske v agitatorične namene v prid svoji nemški šoli? Njegovo potovanje po občinah res ni nič drugog, nego veliko bobnanje za nemško šolo. Naslopa kakor kak pooblaščenec kdake kako visokih oblasti in kar ukazuje, v katero šolo mora otrok. Naslohi očetov je seveda prav malo doma, uboge slovenske materje pa morajo biti po mislih visokega gospoda na prvo besedo pokorne. Toda grdgledi gospod, ki pa zna biti tudi neznansko ljubezljiv, bo moral še tudi priti do spoznanja, da je le malo naših mater, ki imajo strah pred njegovimi temnimi pogledi. Zato svetujemo: Gospod nadučitelj, malo bolj obzirno! Če je Vaš Šolski okoliš res tako strašno nemški, se meni vendar ni bati za obstoj Vaše šole! Slovenski starši.

Selnica ob Dravi. V nedeljo, dne 1. septembra, se vrši blageslavljanje zastave bojnega društva Stanislav knez Sulhowsky. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo članom, ki so postali v vojni invalidi, se prosi obilne udeležbe. Opozarjamо na tozadovni inserat v današnji številki.

Sv. Barbara v Slov. gor. V veseli družbi barbarskih pevcev in pevk se je v nedeljo, dne 25.

avgusta, nabralo 116 K za slovensko šolo v Mariboru.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Tekom enega meseca smo pokopali dve občne priljubljeni kmetičevi: Marijo Paulič, p. d. Kapus, iz Rdečega brega, in Jožefo Medved, p. d. Ožbalt, iz Lehna. Dne 23. avgusta pa se je vršil pogreb vojaka Janeza Paulič, p. d. Hofshtetar, iz Kumna. Bridko prizadem rodinam naše odkrito sožalje!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 1. septembra, t. j. na angeljsko nedeljo, ob štirih popoldne imataukajšnja podružnica Slovenske Straže svoj občni zbor v gostilni g. Jakoba Ozvald (Šumej) v spodnjem trgu. Pridite!

Sv. Lenart v Slov. gor. Po dolgem zimskem spanju smo se vzbudili tudi pri nas. V nedeljo, dne 8. septembra 1918, nam priredi mariborsko Dramaščno društvo veliko narodno veselico. Začetek ob 3. uri popoldne. Vspored bo obsegal godbo, koncert mariborskega pevskega zborja, šaljivo pošto in prostozabavo z zelo zanimivimi točkami.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Se enkrat opozarjamо na prireditev našega Bralnega društva v nedeljo, dne 1. septembra. Vsi prijatelji lepe zabave so s tem prisrčno povabljeni! Na svidenje!

Ribnica na Pohorju. V soboto, dne 24. avgusta, je umrl tukajšnji župan Ivan Zapečnik, star 66 let. Pokojnik, daleč okoli znana in priljubljen oseba, je bil zavezen Slovenec in veren katoličan. Svoje otroke je vzgojil v zavedne Slovence. Pogreb se je vršil v torek, dne 27. avgusta. Svetila mu nebeska luč!

Slovenigradec. Kšeft je kšeft. Naš apotekar je postal kar naenkrat trafikant. Nosi tobak na deželo, in prosi tam za živila. Ali bo morda zopet šel na Dunaj Slovence tožiti? Takrat bo pa zopet potreboval štruco. Kdor zna, pa zna!

Sv. Martin pri Slovenigradcu. Nedelja (25. avgusta) je pri nas bila v znamenju ljudske izobrazbe. Predpopoldne je v lepi Marijini cerkvi na Homcu profesor dr. Hohnjec imel pridigo za mladino. Popoldne je bila prireditev izobraževalnega društva. Dr. Hohnjec je mnogoštevilno zbrani mlađini in tudi v lepem številu navzočim odraslim govoril rodučne in izpodbudne besede. Nastopile so tudi vrle mlađenke kot govornice. Pevski zbor je zapel nekaj lepih in tudi domoljubnih pesmic. Vse to služi v poživljenje in okrepljenje prave, rôdoljubne ljudske izobrazbe.

Sv. Mihael pri Šoštanju. Slovesnost blagoslovilja zastave Marijine družbe je v nedeljo, dne 4. t. m., kljub slabemu vremenu zjutraj lepo uspela. Zastavo je blagoslovil in imel cerkven govor z znano govorniško spretnostjo vlč. g. dekan Škalski, leviti-rano sv. mašo pa bivši tukajšnji kaplan č. g. Potočnik, ki je oskrbel zastavo, katera je krasno delo č. Šolskih sester v Mariboru. Lepo je bilo ob koncu te naše slovesnosti v okusno okinčani cerkvi zabijanje žrebljev, a še lepše reki, ki so se pri tem izgovarjali. Zunaj cerkve so najprvo zapeli pevci krasno pesem „Ujetega ptiča tožbo“, nakar so govorili domači vlč. g. svetnik in podali besedo predstojnici Marijine družbe. Navdušenemu govoru je sledila zopet pesem, nato je nastopila z govorom še ena družbenica, nakar se je s trikratnim „živijo“ na sv. Očeta, cesarja in cesarico zborovanje zaključilo. Celo slovesnost je zelo povzdignil g. organist s svojim številnim, zares mojstrsko izvezbanim pevskim zborom v cerkvi, in zunaj cerkve. Bilo je vse skupaj res nekaj lepega. — Družbenica.

Recita ob Savinji. Majhno omizie pri g. Prislana je darovalo po č. g. kaplana Franc Hohnjemu za Naredni Svet 100 K. Posnemajte!

Letuš. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo, dne 1. septembra t. l., v prostorih g. Šveiger gledališča igro tridejanko s petjem »Rdečelaska«. Čisti dobiček je namenjen v dobiljne namene.

Dol pri Hrastniku. V nedeljo, dne 1. septembra t. l., popoldne ob treh, priredi Slovensko katoliško izobraževalno društvo s sodelovanjem trboveljskih Orlov v prostorih Posojilnice na Dolu spevogro „Kovačev študent“ in tombolo s krasnimi dobički v prid potrebnemu Društvenemu domu na Dolu. Vabimo k očnili udeležbi domačine in sosedje!

Sv. Gore nad Sv. Petrom, Sv. Gope nad Sv. Petrom ob Sotli so gotovo najbolj obiskana romarska cerkev na Slovenskem Stajerskem. Že stotletja romari verni Slovenci iz vseh krajev Spodnje Stajerske, in iz sosedne Kranjske in tudi vrlo hrvatsko ljudstvo k Materi božji svetogorski. Torej pravo Jugoslovansko romarsko svetogorsko. Glavno romanje se tudi letos kateri vsako leto vrši 6., 7. in 8. septembra in v celi osmini do 15. septembra, kateri dan se vrši sklepna romarska pobožnost. Romarji, pohitite k Materi božji svetogorski!

Kostričnica. V nedeljo, dne 28. julija, smo tu obhajali 150letnico, odkar stoji naša župna cerkev. Materje božje čenstohovske. Da proslavimo to obletnico, pa tudi 60letnico prikazanja Naše ljube Gospodurške, je bil ta dan napovedan velik shod flekiških Marijinih družb naše in sosednih župnij. Zaradi neugodnega vremena obisk sicer ni bil posebno dober, a shod je bil vendar lep. Pod vodstvom vlč. g. župnika Fr. Gomilšeka je nastopila cela vrsta govorov in deklamatorjev, tudi vlč. g. nažupnik Fr. Koščec so se oglašili in besedili. Slišali smo marsikaj vspodbudnega o Mariji, o krščanski izobrazbi in o pravem domoljubju; zmes pa smo zapeli več Marijinski in domoljubnih pesmi. Končalo se je shod v cerkvi. Naš

Sv. Jurij ob južni žel. Hranilnica in posojilnica pri Sv. Juriju ob južni žel., r. z. z n. z., ima svoj redni občni zbor dne 6. septembra t. l., ob 8. uri predpolodne, v posojilničnih prostorih s sledenjem vsporedom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za 1. 1917. 3. Čitanje zapisnika o izvršeni reviziji. 4. Vokitev članov v načelstvo in nadzorstvo. 5. Prosti predlogi. NB. Ako bi se ob določeni urri ne zbral zadostno število članov, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bode sklepal brez ozira na število udeležencev. — Načelstvo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. R., Luščka vas: Povprašajte predvsem, zakaj se Vam je predpisalo več krušnega žita, nego ste se obvezali in zahtevajte, da se Vam dovoli vpogled v seznam za celo občino, kako se je razdelilo žito na ostale posestnike. Ako mislite, da se Vam godi kaka krivica, pritožite se na okrajno glavarstvo. — A. Č.: Vaše pismo smo odstopili pisarni Slovenske Kmetske Zveze v Mariboru, v takojšnjo rešitev. — Slov. Bistrica: Poročilo o narodni slavnosti smo dobili še le ob sklepku uredništva v sredo po poldne. pride prihodnjič. — Polzela, S. M. arjetna, F. Ram in drugi: Prihodnjič. — Naročnik pri S. V. Tomazu: V Gradelc Marija Trošt ni treba nikakoga potnega lista. — Kandija: Hvala! Za list pa to ni! — Slovenski črnovojniki ekipnega detašmaja, Ljubno, Gornje-Štajersko: Pisec nam nam naznani svoje ime. Potem že ukrenemo potrebno; toda na brezimna pisma se ne moremo oziратi. Poslanci morajo vedeti ime svojega zaupnika, a ni se vam treba batiti nikakih posledic, ker ostane vaše ime tajno.

Loterijske številke.

Trist 21. avgusta 1918 48 82 85 87 62
Dunaj 24. avgusta 1918 53 31 39 32 65

Mala razredna.

Ena beseda stane 10 vinarjev.

XX Kupi se: XX

Kupijo se pisalni stroji. Ponudbe naj se pošljajo na „Zaščitni oddelki c. k. vdov in sirot. skladova v Mariboru, Sodniška ulica štev. 14.“ 1118

Kupi se dober mlín na vodo, zidan malo ponesta in ne daček od kolodvora. Pisma na uredništvo lista pod „Mlin št. 1109.“

Kovačija na vodo se tako kupi. Ponudbe z navedbo cene na Ivan Oder, S. Lovrenc n. Mar. 1110

Kmetiški mlín na Sp. Štaj. kupim ali v najem. Biti mora na dobrem kraju, s kuhinjo, 2-3 sobama in nekaj zemljišča. Naknadna sprejema Rudolf Giurič, Pasja vas, p. Velenje. 1106

Mlin za sadje se kupi. Vpraša se pri V. M. Meljska cesta štev. 24, Maribor. 1087

Vinograd v dobrem stanu bi kupil od 10 do 20 oralov, nekaj obdelane zemlje ali travnikov v ormoškem okraju, ako je mogoče pri žel postaji. Opis in cena: F. Ladika v Vinici pri Ormu. 1068

Posestvo z lepim gozdom kupi Matija Obrač, Fiserjeva ulica št. 9, Maribor. 944

V mariborski skolici želi kupiti ali v najem vzeti njivo ali travnik. Jos. Senčičević, Magdalenska ul. 78, Maribor. 1136

Kupuje po najboljši današnji ceni strd in čebelin vosek. Franc Cvišek, svečar, Slov. Bistrica 1129

Sadje,

jabolka, raznovrstne jage in krupe in da posojo zraven „Obst-exportunternehmung“ Grade, Marschallgasse 18. Tam se kupujejo tudi sodi vrake velik. 1127

D. brohranjem Ishek paruč ali kolesej kupim, precej sveto izglašam s priedelki, drugo denar. Naslov v uredništvu pod „Kolesej št. 1143.“

Strd (izstreno) in čebelin vosek kupuje po najboljši cenah. Agentura Rayer, Maribor, Tegetthoffova ulica 57. Posodo dam sam. 1144

Stroj (izstreno) in čebelin vosek kupuje po najboljši cenah. Agentura Rayer, Maribor, Tegetthoffova ulica 57. Posodo dam sam. 1144

Preda se:

Proda se posestvo 7 oralov, njiive, travnik in lep sadovnik. Več se izvije pri Lorenčič Janez, Vilkom 67, S. Marjeta ob Pesnici. 1097

Viničar s 3-4 del. močmi se sprejme v Goraji Peškovi pri g. Dominku. 1207

Viničar s 5 del. močmi se sprejme v Brestrico pri Mariboru se išče. Vpraša se pri oskrbniku Haas v Kamniški pri Mariboru. 1108

Priprosta kuhanca nad 25 leta, ki zraven opravlja tudi druga hišna opravila, se takoj sprejme v gostilno na deželo. Le take, ki so slušile že v gostilni, ki znajo samostojno kuhati, miraega obnašanja, poštene z redkimi službam, naj pošljemo ponudbe pod „Pridnost“ 50, p. Rogatec. 1153

Sorejme se takoj spretne pisarska moč večja nemškega in slovenskega jesika in z lepo pisavo. Ekspozitura v Mariboru, Sodniška ulica 14. 1119

Majer z 2-3 del. močmi se sprejme s 1. novembrom. Graččina „Lindenhof“ p. Gornja Sv. Kuniga. 1131

Išče se viničar za Bernečev vinograd, v Kamniški pri Maribor. 1140

Spreten viničar, ki razume vinogradno delo, se takoj sprejme. A. Tkalec, trgovec, Maribor, Glavni trg št. 4. 1135

Krojač učenec se sprejme. Derčni, Župnijska ul. 1. Marib. 1125

Prodajalka slovenskega in nemškega jesika večja, se sprejme takoj. M. Berdajs, trgovina z mešanim blagom in semeni. Maribor. 1065

Viničarja z večjimi del. močmi sprejme pod ugodnimi plačilnimi pogoji Jos. Hornecky, veleposesnik, Št. Ilj v Slov. gor. Vsaka oseba v viničarjevi družini še dobri poleg dobre plače po 50 krov nagrade. 1092

Viničarja z 2-3 del. močmi išče Jože Wirth, Studenice pri Poljanah. Plača po dogovoru. 1057

Za prvega viničarja-šaferja za vinograd v Mestnem vrhu pri Ptuju išče trgovina z špecerijskim blagom Schwab, Ptuj, Glavni trg 13. 1078

Pridna dekla se sprejme. Plača 30 K mesec. in obutev pri g. Pihi, usnjari, Sv. Lenart v Slov. gor. 1056

Hlapec sprejme vinskička šola Burgwald pri Mariboru. Plača K 50. — mesečno. 1048

Učenec iz boljše hiše se sprejme v trgovini z železom in špecerijo Primus Henrik, Maribor, Tržaška cesta 25. 1021

Učenec sprejme misarija Kaiserstraße 18, Maribor. 1005

Viničar se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji. Richard Ogriseg, Sturmberg pri Mariboru, p. Pesnica. 933

Viničarja sprejme Vit Marko, Meljska cesta 24, Maribor. 1083

XX Ruska:

Vačja sveta denara se je izgubila v Mariboru od glavnega klopljiva, 11 sob, 9 kuhinj, velika klet in vrt v mestu se proda pod lahkim pogoji za 48 000 K. Maribor, Mozartstraße 59. 1145

Dvanadatropna hiša, na solinčni lesi, 16 sob, 6 kuhinj, 6 predсоб pod celo hišo klet, se proda za 58.000 K. Mozartstraße 59, Maribor. 1096

Cement-portland v vrečah po 50 kg se proda vsaka množina. Vpraša se v upravi tega lista pod „Cement 1050.“ 1099

Kadi za zelje in čkape iz mecenega lessa se dobijo v trgovini z jerbasi in rešetami. Maribor, Sofijski trg, poleg mestne tehnike. 1044

Spaga iz papirja, 800 m 10 K se proda. Maribor, Kasernplatz štev. 7. 1089

Cylinder-stroj za čevljarje, 47 cm dolg rokav, proda Alpenländische Verkaufsstelle „sum Landwirt“ Leoben, Langgasse št. 1, Gornji Štajer. 1091

Čedna kuharica, porabna za vse in delamožna, popolnoma zdrava in snažna, ki zna samostojno meščansko kuhati, dobiti 2 kravi in pitati 2 pratiča. Plača 60 K, 40 K enoletne nagrade. Ponudbe na K. Schmidov trg št. 4. 1111

Gospodje trgovskega konzumnega obrta lahko svojo prodajo označijo, tako pošljijo svoj naslov na točbeno tovarno Hugo Polak, Kral. Vinogradni, Praga, Jungmanova c. 33, telefonskič 5495. telefona tovarne 5455. 1105

Dlak se vzame na hrano in poseljo po dogovoru. Maribor, Meljska ulica 65. 1134

Muška obleka in čevlji se odda za mast in moko. Maribor, Kai serfeldg. 19. vr. 1. 1148

Zamenjam za slanino ozir. druga zivila črno zimsko suknjo za moške, dolgo in težko, par visokih skorjenj, in še novo žensko skorjenko, posamežno, zato vse skorjenko. Podrobnosti mu sam opisem. Naslov v upravi pod „Posestvo št. 1140.“ 1117

1104

Išče se stanovanje v pritliju ali v prvem nadstropju s 5-6 sob. Ponudbe pod „Stanovanje“ na pravo tega lista. 1120

Olinata kaplja, mojstrsko delo Marija z Jezuškem umetnike, za denar in živila. Vpraša se pri g. Boese, Maribor, Gospeska ulica 40. II, nadzor, vrata 5. 1138

Mornarska vrhuna skupna, dekla oblike za 8-10 letnega dečka se odda za živila. Wurmsberger, Maribor, Bismarckova ul. 19. I. nadzor. 1140

Nova elegantna obleka, prima iz na mirovrega časa se odda za 20 kg masti ali zaseke. Smeričnik, trgovina z viktualijami, Maribor, Glavni trg 18. 1139

Tatvina Jeromen. V žagi Eduarda Rak v Velenju je bil 2. avg. očkovljar-Jermen 15 m dolg in 9 em širok in dse 18. avg. velik jermen 19 m dolg in 18 em širok ukrajen. Obrajerena sta bila dobro ohranjena. Pred nskom se storil. Kdo tata uside ali pojut. 1128

Singer-šivalni stroj se zamenja za živila. Maribor, Stolni trg 14. II. nadzor, lev. 1030

Cement, apno, tehnicne, uteži, šteklake, brzoparne kotle, olje za stroj, sol priporoča trgovina z željezjem in trgovina z špecerijskega blaga H. Primus Maribor, Tržaška cesta 25, tik bolnice. 1083

Približno 20 oralov posestva dom v dajem zanesljivim ljudem ali pa će se pošten majer za jede, kateri ima svojo živino in celo posestvo, lahko prevzame kadar kote, samo vinograde si obdrži. Vpraša se v upravi Slov. Gospod. pod „Posestvo št. 1061.“

Dobro mesto za dijke, deloma za živila. Maribor, Mariengasse 10 III. 1094

Nagrobske spomenike priporoča kamnosek Koban Franc, Rače. 687

C. kr. bojno društvo „Stanislav knez Sulkovsky za Selnice o/Dravi in okolico

vabi na blagozavljanje zastave, ki se vrši dne 1. septembra 1918 pod pokroviteljstvom visokorodnega g. Stanislava kneza Sulkovsky, ob 12. uri v Selnici v prisotnosti kumice visokorodne kneeginje Sulkovsky. — Popoldne koncert v gostilni g. Dopplerja. Zatopila in mrza jedila ter za izbornino pijačo be najbolje preskrbljeno. — Številnega obiska pričakuje in prosi — Društveno vodstvo. 1070

Pozor!

Pozor!

Pozor!

Naročite si „barvo“ na blagozavljanje zastave, ki se vrši dne 1. septembra 1918 pod pokroviteljstvom visokorodnega g. Stanislava kneza Sulkovsky, ob 12. uri v Selnici v prisotnosti kumice visokorodne kneeginje Sulkovsky. — Popoldne koncert v gostilni g. Dopplerja. Zatopila in mrza jedila ter za izbornino pijačo be najbolje preskrbljeno. — Številnega obiska pričakuje in prosi — Društveno vodstvo. 1070

Zahvala.

Fovodom prebriske izgube najinega preljubega brata, preč. gospoda

Mateja Tertinek,

župnika na Ptujski gori, se zahvaljujeva predvsem preč. duhovščini, kot g. dekanu Adamu Grušovnik za vodstvo in ganljiv načvor na prižnici, nadalje domačemu č. g. kaplanu za ves požrtvovan trud ob nednem obvestilu smrti, vsem faronom, posebno pa ceaj. hiši Traun za vso skrb in pomoci ter vsem udeležencem pogreba. Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blagospomin. Ptujsko gora, dne 5. avgusta 1918. Franc in Genovefa, brat in sestra. 1124

Zavoljo starosti in bolezni želim menjati s posestvom.

Dam večje posestvo za manjše. Moje večje posestvo je: in sieer v izmeri 6 oralov. Vrt, lepe njive, sončenot, sadosnik in lep kostanjiev in drugi gozd. Zadosti drv in nastelje iz vinograda se labko pridelja 50 polovnjakov vina. Prostor za vilo, lep razgled in zdrav zrak. Oglajajo se naj takci, ki nimajo posestva daleč od cerkve. Podrobnosti mu sam opisem. Naslov v upravi pod „Posestvo št. 1140.“ 1138

Z neizmerno žalostjo nanziamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je 17. avg. nama umrl po kratki mučni bolezni edini sinček prvošolec ginn. v 12. letu starosti. Pogreb je bil 19. avg. na pokopališču cestiske okolice v lastno grobno. Obenem se zahvaljujeva vsem onim, ki so nama stali zresto ob strani v bolezni njinega sinčka: če. duhovščini, prijateljem in sosedom, vsem darovalcem včnevev, za številno spremstvo na zadnjem potu in vsem, ki so izražali svoje iskreno sočutje. Na Lavi pri Celju, dne 21. avg. 1918. Franc in Maria Karlovček. 1138

Zahvala.

Vsem, ki so nas ob smrtni naše ljube

<p